

[Indenrigsministeren.]

landet fra næste ordinære kommunevalg for hele landet bortset fra hovedstaden, altså må problemet løses enten frivilligt ved en aftale mellem disse kommuner, eller ved at folketinget inden da gennemfører den nødvendige ordning.

Hr. Sigsgaard var naturligvis utilfreds med lovforslaget; han fandt det ikke gennemgribende nok, det var en halv reform, den kunne indebære fejlagtige investeringer — det ærede medlem anførte en række andre argumenter for, at man skulle gå videre.

Rent principielt forstår jeg i og for sig godt synspunktet, men jeg vil dog gerne heroverfor sige, at vi har jo stået over for en gradvis udvikling i hele denne sag. Da kommunallovskommissionen blev nedsat for 8-9 år siden, var der ingen, der havde turdet gøre sig håb om, at folketinget i dag kunne samles om et forslag, der dog — det har hr. Arthur Jacobsen jo ret i — er så radikalt, som det er. Vi har stået over for en gradvis udvikling, tingene er modnet i kommunerne og i befolkningen, og jeg er for min del betænkelig ved med ét slag at gå alt for langt bort fra det tilvante; jeg tror, det er rimeligt at gennemføre reformen under den form, det her er foreslået. Jeg kan naturligvis ikke sige — det har jeg ingen forudsætninger for — hvor vidtgående ordningen vil blive, når den er gennemført inden næste kommunevalg, herunder hvor mange amtskommuner der vil blive, og hvordan problemerne omkring centralkommunerne vil blive løst, men jeg vil understrege dette, for det er jo muligt, at det resultat, der kommer ud af det, også ud fra hr. Sigsgaards synspunkt er bedre end det, han i øjeblikket frygter og forventer. Der er jo dog foretaget den ændring, at man har strøget ordet „ganske“ og altså åbnet en lidt større mulighed end det oprindelige lovforslag for sammenlægning af sekundærkommuner og for grænseændringer, men det er meget svært at sige, hvor langt man i så henseende skal gå.

Hr. Sigsgaard gennemgik de af ham stillede ændringsforslag, og han pegede navnlig på, at han havde ønsket ordet normalt strøget. Det havde jeg for så vidt også, da vi foreslog særordningen for de 3. største bykommuner uden for hovedstadsområdet, men på den anden side må jeg erkende, at ordet „normalt“ var et så væsentligt led i

det kompromis, der blev indgået i kommunallovskommissionen, at jeg måtte finde det rimeligt at fastholde det for ikke at rejse alt for megen strid omkring de ændringer, det nu er hensigten at søge gennemført.

Endvidere peger hr. Sigsgaard i et ændringsforslag på, at det må være væsentligt, at de kommende sognekommuner har bymæssigt bebyggede centrer. Det er jeg fuldstændig enig i, og det vil man i kommunalreformkommissionen selvfølgelig bestræbe sig for, men vi har ikke helt kunnet opfylde dette princip; vi har enkelte steder måttet godkende storkommuner, som ikke havde et sådant bycentrum, men f. eks. flere mindre småbebyggelser, ikke et egentligt centrum af bærekraftig karakter, og det undgår vi næppe heller helt fremover.

Med hensyn til primærkommunernes frivillige sammenlægning gør jeg dog opmærksom på, at de primærkommuner, der er købstadkommuner, og de primærkommuner, der er forstadskommuner til købstæderne, ikke er inde under en frivillig ordning. Det gælder alene de sognekommuner, der er uden for det centralkommunale søgelys, og dér er jeg enig med de ordførere, der har sagt, at det kan vel kun være i kortere åremål, disse kommuner kan bevare frivilligheden. På den anden side, hvis vi relativt hurtigt får løst problemet omkring centralkommunerne og de kommende amter, så tror jeg, at der ligger et incitament for de øvrige sognekommuner til at søge sammenlægning, så længe de kan opnå den frivilligt, og dermed indflydelse eller måske større indflydelse på vilkårene.

Hr. Sigsgaard har foreslået en udvidelse en reformkommissionen. Det kan man sige mangt og meget om; jeg synes ikke, jeg kan pege på nogen i dag, som er ekspert i byrdefordeling. Jeg ved, der sidder et udvalg af embedsmænd med departementschefen i økonomiministeriet som formand og prøver på at tilrettelægge disse problemer for et ministerudvalg. At udpege formanden for administrationsrådet, ja, det var naturligvis en tanke, men jeg vil jo nok tro, at netop den pågældende i øjeblikket har tilstrækkeligt at gøre.

Med hensyn til planlæggerne er det straks mere prekært, og jeg er næsten nødt til at sige, at jeg er og har altid været en lille smule bange for planlæggere. Det hænger nok